

Sygn. akt II Ca 578/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Kobus

Sędziowie: SO Maria Kolcz

SO Alicja Chrzan

Protokolant: Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2014 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z wniosku **H. N., E. N. i S. N.**

przy udziale (...) SA w K. Oddziału w W.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawców

od postanowienia Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 3 kwietnia 2014 r., sygn. akt I Ns 1229/10

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt II Ca 578/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2014 roku, sygn. akt I Ns 1229/10 Sąd Rejonowy w Kłodzku ustanowił na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawców H. N. i E. N., położonej w miejscowości J., gmina L., oznaczonej ewidencyjnie jako działki o numerach (...), objętej księgą wieczystą (...), służebność przesyłu na rzecz uczestnika postępowania (...) S.A. w K. polegającą na znoszeniu istnienia na nieruchomości urządzeń przesyłowych w postaci stacji transformatorowej, słupów energetycznych i dwóch napowietrznych linii energetycznych, tj. o napięciu 110 kV i o napięciu 20 kV, oraz prawie korzystania przez uczestnika postępowania z części wyżej opisanej nieruchomości w zakresie oznaczonym na mapie ustanowienia obszaru służebności przesyłu, stanowiącej załącznik nr 1 do opinii biegłego sądowego J. Ś. (k. 553 akt) w celu niezbędnym do utrzymania, eksploatacji, konserwacji, modernizacji urządzeń i instalacji elektroenergetycznych stanowiących własność uczestnika postępowania z prawem wejścia i wjazdu w powyższym celu na teren nieruchomości obciążonej i obowiązkiem przywrócenia go do stanu pierwotnego na koszt właściciela sieci elektroenergetycznej; zasądził od uczestnika postępowania (...) S.A. w K. na rzecz wnioskodawców H. N. i E. N. – solidarnie – tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu opisanej w punkcie I sentencji kwotę 13 384 (trzydzieści tysięcy trzysta osiemdziesiąt cztery) zł z ustawowymi

odsetkami od daty prawomocności postanowienia; ustanowił na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy S. N., położonej w miejscowości J., gmina L., oznaczonej ewidencyjnie jako działka numer (...), objętej księgą wieczystą (...), służebność przesyłu na rzecz uczestnika postępowania (...) S.A. w K. polegającą na znoszeniu istnienia na nieruchomości urządzeń przesyłowych w postaci słupów energetycznych i napowietrznej linii energetycznej, tj. o napięciu 110 kV, oraz prawie korzystania przez uczestnika postępowania z części wyżej opisanej nieruchomości w zakresie oznaczonym na mapie ustanowienia obszaru służebności przesyłu, stanowiącej załącznik nr 1 do opinii biegłego sądowego J. Ś. (k. 553 akt) w celu niezbędnym do utrzymania, eksploatacji, konserwacji, modernizacji urządzeń i instalacji elektroenergetycznych stanowiących własność uczestnika postępowania z prawem wejścia i wjazdu w powyższym celu na teren nieruchomości obciążonej i obowiązkiem przywrócenia go do stanu pierwotnego na koszt właściciela sieci elektroenergetycznej; zasądził od uczestnika postępowania (...) S.A. w K. na rzecz wnioskodawcy S. N. tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu opisanej w punkcie III sentencji kwotę 2 003 (dwa tysiące trzy) zł z ustawowymi odsetkami od daty prawomocności postanowienia; oddalił wnioski stron o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

Na podstawie umowy sprzedaży z dnia 1 lipca 1977 r. wnioskodawcy E. N. i H. N. nabyli - na prawach majątkowej wspólności ustawowej małżeńskiej - własność nieruchomości położonej w J., gmina L., której część stanowią działki o numerach (...), objęte prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Kłodzku księgą wieczystą nr (...) - i od czasu jej nabycia służy im nieprzerwanie prawo własności wyżej opisanej nieruchomości.

Na podstawie umowy darowizny z 1 lipca 2005 r. wnioskodawca S. N. nabył własność nieruchomości, położonej w J., gmina L., oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą nr (...). W piśmie z datą 11 lutego 2009 r. poprzednik prawny uczestnika postępowania - w nawiązaniu do pisma wnioskodawców E. N. i H. N. w sprawie rekompensaty pieniężnej za posadowione na stanowiącej ich własność nieruchomości urządzenia uczestnika, przez którą przebiegają linie elektroenergetyczne poinformował wnioskodawców, że za pośrednictwem powyższych linii realizowany jest cel publiczny polegający na dostarczeniu energii elektrycznej odbiorcom i w takiej sytuacji interes publiczny ma pierwszeństwo przed interesem indywidualnym przy czym podał, że obowiązujące przepisy nie przewidują obowiązku wywłaszczenia gruntu pod słupy elektroenergetyczne oraz odszkodowania za postawienie słupów, a ponadto poprzednik prawny uczestnika (...) S.A.) „nabył przez zasiedzenie służebność gruntową dla spornych urządzeń energetycznych, ponieważ przez dłuższy czas korzysta z trwałych i widocznych urządzeń”. Pismem z datą 8 marca 2010 r., doręczonym adresatowi 15 marca 2010 r., wnioskodawcy H. N. i E. N. wezwali poprzednika prawnego uczestnika (...) S.A.) do przekazania im kopii dokumentów poświadczających tytuł prawny do korzystania z wyżej opisanej działki nr (...), bowiem przez nią biegną urządzenia przesyłowe wchodzące w skład przedsiębiorstwa uczestnika, tj. linia elektroenergetyczna (...), a uczestnik nie wskazał tytułu prawnego uzasadniającego ograniczenie prawa własności wskazanej nieruchomości.

Odpowiadając na powyższe, uczestnik postępowania w piśmie z datą 24 marca 2010 r. poinformował wnioskodawców H. N. i E. N., że linia (...), przebiegająca przez stanowiące ich własność nieruchomości, w tym działkę nr (...), została oddana do eksploatacji w roku 1981 i zaproponował ustanowienie służebności przesyłu dla linii (...) oraz odszkodowanie w kwocie 834,40 zł za bezumowne korzystanie z gruntu (przez okres dziesięciu lat). Pismem z datą 4 sierpnia 2010 r. wnioskodawcy H. N., E. N. i S. N. wezwali uczestnika do ustanowienia służebności przesyłu na stanowiącej własność wnioskodawców H. N. i E. N. działce nr (...) za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 838 628 zł, a nadto do ustanowienia służebności przesyłu na stanowiącej własność wnioskodawcy S. N. działce nr (...) za jednorazowym wynagrodzeniem w wysokości 377 504,60 zł.

Uczestnik w piśmie z datą 30 sierpnia 2010 r. podtrzymał swe stanowisko wyrażone w piśmie z 24 marca 2010 r.

Na działce oznaczonej ewidencyjnie numerem (...) będącej częścią wyżej opisanej nieruchomości wnioskodawców H. N. i E. N., znajdują się urządzenia przesyłowe w postaci stacji transformatorowej, słupów energetycznych i dwóch

napowietrznych linii energetycznych, tj. o napięciu 110 kV i o napięciu 20 kV, przy czym wśród powyższych słupów – dwa dla linii o napięciu 110 kV i dwa dla linii o napięciu 20 kV.

Na działce oznaczonej ewidencyjnie numerem (...), będącej częścią wyżej opisanej nieruchomości wnioskodawców H. N. i E. N., znajdują się urządzenia przesyłowe w postaci słupów energetycznych i dwóch napowietrznych linii energetycznych, tj. o napięciu 110 kV i o napięciu 20 kV, przy czym wśród powyższych słupów – jeden dla linii o napięciu 110 kV i jeden dla linii o napięciu 20 kV.

Powyzsza działka nr (...) zabudowana jest budynkiem mieszkalnym, nad którym przebiega część wyżej opisanej napowietrznej linii energetycznej.

Słupy, będące elementami przebiegającej przez działkę nr (...) napowietrznej linii wysokiego napięcia 110kV, S-267, są słupami kratowymi, natomiast słupy stanowiące elementy napowietrznej linii średniego napięcia 20kV, (...), to słupy żelbetowe jednożerdziowe (dwa słupy), przy czym również stacja transformatorowa jest typu słupowego (umieszczona na słupie żelbetowym dwużerdziowym).

Elementy powyższych linii przebiegają przez środkową część działki nr (...).

Jeden ze słupów znajdujących się na skraju działki nr (...) to słup kratowy napowietrznej linii wysokiego napięcia 110 kV, (...), natomiast drugi z nich jest słupem żelbetowym, dwużerdziowym – dla napowietrznej linii średniego napięcia 20kV,(...).

Na działce oznaczonej ewidencyjnie numerem (...)(objętej księga wieczystą (...)), należącej do wnioskodawcy S. N., znajdują się urządzenia przesyłowe w postaci napowietrznej linii energetycznej wysokiego napięcia 110 kV, (...), z dwoma słupami kratowymi. Elementy powyższej linii znajdują się na skraju działki nr (...). Wszystkie wyżej opisane działki, tj. (...) położone są w peryferyjnej części wsi J.. Ich otoczenie stanowią grunty rolne oraz leśne, tereny niezabudowane. Grunty pod wyżej opisanymi napowietrznymi liniami energetycznymi to w przeważającej części użytki zielone z tym, że na działce nr (...) pod częścią linii znajduje się budynek mieszkalny.

Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek oznaczonych numerami (...). Zgodnie ze (...) Gminy L. działka nr (...) znajduje się w obszarze oznaczonym symbolem (...) – tereny usług i funkcji produkcyjnych bez nowego mieszkalnictwa, działka nr (...) - w obszarze oznaczonym symbolem (...) jako tereny upraw rolnych, zaś działka nr (...) - w obszarze oznaczonym symbolem (...) – tereny powierzchniowej eksploatacji kopalni oraz częściowo w obszarze upraw rolnych.

Właścicielem wszystkich wyżej opisanych urządzeń przesyłowych jest uczestnik postępowania.

W dniu 30 września 1980 r. został sporządzony protokół, zgodnie z którym poprzednik prawny uczestnika – Zakład (...) – przyjął do eksploatacji linię energetyczną 110 kV relacji D. – K. - po zakończeniu realizacji powyższej inwestycji.

Wartość służebności przesyłu wynosi: 23 032 zł – w odniesieniu do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), 1 234 zł – w odniesieniu do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) i 5 970 zł – w odniesieniu do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) - w tym obniżenie wartości rynkowej powyższych nieruchomości w pasie technologicznym urządzenia infrastruktury technicznej, spowodowane pogorszeniem stanu techniczno – użytkowego nieruchomości, powstałe na skutek budowy urządzenia, to odpowiednio 10 646 zł (dla działki nr (...)), 236 zł (dla działki nr (...)) i 3 967 zł (dla działki nr (...)).

Sąd Rejonowy wydając powyższy wyrok wskazał na treść art. 305¹ k.c., art. 352 § 1 i 2 k.c., art. 305⁴ k.c., art. 292 k.c., art. 7 k.c., art. 172 § 2 k.c. art.305² § 2 k.c., art. 230 k.p.c.

Sąd Rejonowy wskazując na treść art. 172 § 2 k.c. nie uwzględnił zarzutu zasiedzenia.

Sąd Rejonowy wskazał, że na podstawie art.305²§2 k.c. właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu, przy czym brak w tym przepisie kryteriów określenia rozmiaru wynagrodzenia oznacza, że ustawodawca pozostawił sądowi swobodę polegającą na indywidualizacji ocen w tym zakresie, formułowanych na podstawie określonego stanu faktycznego, które mogą także wynikać z ogólnych reguł porządku prawnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2013 r., IV CSK 440/12).

Zdaniem Sądu Rejonowego posiadanie służebności gruntowej, zdefiniowanej w art. 305¹ k.c. , jako służebność przesyłu, przybiera taką postać, że nie pozbawia w zupełności faktycznego władztwa właściciela nad nieruchomością obciążoną, dlatego muszą zawodzić kryteria ustalania wysokości wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości oparte wyłącznie na układzie odpowiednich cen rynkowych właściwych dla najmu lub dzierżawy gruntu, które są adekwatne w sytuacjach, kiedy wynajmujący lub wydzierżawiający zostają zupełnie pozbawieni faktycznego władztwa nad rzeczą. W ramach obiektywnych kryteriów można natomiast zastosować odpowiednie ceny rynkowe za korzystanie z nieruchomości w zakresie służebności, których wysokość powinna uwzględniać stopień ingerencji w treść prawa własności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r., II CSK 444/09).

Sąd Rejonowy uznał, że wartość służebności przesyłu wynosi: 23 032 zł – w odniesieniu do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), 1 234 zł – w odniesieniu do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) i 5 970 zł – w odniesieniu do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) - w tym obniżenie wartości rynkowej powyższych nieruchomości w pasie technologicznym urządzenia infrastruktury technicznej, spowodowane pogorszeniem stanu techniczno – użytkowego nieruchomości, powstałe na skutek budowy urządzenia, to odpowiednio 10 646 zł (dla działki nr (...)), 236 zł (dla działki nr (...)) i 3 967 zł (dla działki nr (...)).

Sąd Rejonowy przyjmując, że wynagrodzenie należne wnioskodawcom H. N. i E. N. za ustanowienie służebności przesyłu powinno wynosić łącznie 13 384 zł (wartość służebności przesyłu - 23 032 zł - w odniesieniu do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), została pomniejszona o 10 646 zł, zaś wartość służebności przesyłu - 1 234 zł – w odniesieniu do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), została pomniejszona o 236 zł – za obniżenie wartości rynkowej powyższych nieruchomości w pasie technologicznym urządzenia infrastruktury technicznej, spowodowane pogorszeniem stanu techniczno – użytkowego nieruchomości, powstałe na skutek budowy urządzenia), zaś wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu należne wnioskodawcy S. N. powinno wynosić 2003 zł (wartość służebności przesyłu - 5 970 zł - w odniesieniu do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), została pomniejszona o 3 967 zł – za obniżenie wartości rynkowej powyższej nieruchomości w pasie technologicznym urządzenia infrastruktury technicznej, spowodowane pogorszeniem stanu techniczno – użytkowego nieruchomości, powstałe na skutek budowy urządzenia). Określając rozmiary powyższych wynagrodzeń, Sąd dokonał pomniejszenia wartości służebności przesyłu o kwoty odpowiadające obniżeniu wartości rynkowej powyższych nieruchomości w związku z pogorszeniem ich stanu techniczno – użytkowego, co nie wyłącza odpowiedzialności za szkodę na zasadach ogólnych (uchwała Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 10 lipca 1984 r., III CZP 20/84) i pogląd Sądu Najwyższego, wyrażony w uchwale z dnia 8 września 2011 r., III CZP 43/11, zgodnie z którym właścicielowi nieruchomości nie przysługuje wobec nieuprawnionego posiadacza służebności przesyłu roszczenie o naprawienie szkody z powodu obniżenia jej wartości, związanego z normalnym korzystaniem z nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści takiej służebności (art. 225 w związku z art. 230 k.c.), co nie wyłącza odpowiedzialności za szkodę na zasadach ogólnych.

Określając wysokość wynagrodzeń należnych wnioskodawcom za ustanowienie służebności przesyłu, Sąd Rejonowy miał na względzie treść opinii biegłego J. Ś., którą uznał za logiczną i przekonującą, bowiem biegły, ustalając jednorazową wartość służebności przesyłu, uwzględnił wartość rynkową nieruchomości, stopień ingerencji urządzenia przesyłowego w nieruchomość, częstotliwość dostępu do nieruchomości, przez którą przebiega urządzenie przesyłowe oraz rekompensatę dla właściciela za pogorszenie stanu techniczno – użytkowego nieruchomości, zaistniałe na skutek wybudowania urządzenia, z powodu powstania trwałych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości oraz lokalizacji naziemnych elementów infrastruktury technicznej.

Przy określaniu wysokości wynagrodzeń należnych wnioskodawcom H. N., E. N. i S. N. za ustanowienie służebności przesyłu, Sąd Rejonowy miał na uwadze wszystkie wyżej wymienione czynniki.

W opinii Sądu Rejonowego, przy ocenie stopnia ingerencji urządzeń przesyłowych w nieruchomości wnioskodawców, nie sposób było pominąć, że urządzenia te przebiegają przez skraj działek oznaczonych numerami (...) (stanowiąca własność wnioskodawcy S. N.) i (...) (stanowiąca własność wnioskodawców H. i E. N.), natomiast jedynie w przypadku działki nr (...), będącej przedmiotem własności H. N. i E. N., urządzenia przesyłowe biegną środkiem działki. Nie sposób też pominąć, że wszystkie powyższe działki położone są w peryferyjnej części wsi J., w otoczeniu terenów niezabudowanych – użytków zielonych, lasów.

Zdaniem Sądu Rejonowego, nie można zgodzić się z twierdzeniem wnioskodawców, że przy ustalaniu wysokości powyższego wynagrodzenia należy uwzględnić ich straty spowodowane ograniczeniami w eksploatacji gruntu zawierającego złoża łupka łyszczykowego (działka nr (...)) wskutek istnienia na nieruchomości wnioskodawcy S. N. urządzeń przesyłowych, a nadto straty spowodowane niemożnością uruchomienia przez wnioskodawców H. i E. N. działalności agroturystycznej, dla której przeszkodą są urządzenia przesyłowe zlokalizowane na należących do nich działkach, oznaczonych numerami (...).

Sąd Rejonowy podkreślił, że wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu przyznane właścicielowi nieruchomości nie wyklucza dochodzenia naprawienia szkody na zasadach ogólnych, nadto zauważył, że wnioskodawcy w toku postępowania nie przedstawili żadnych dowodów na poparcie powyższych twierdzeń, a w szczególności wysokości poniesionych strat z powodu istnienia urządzeń przesyłowych na nieruchomościach, będących własnością wnioskodawców, poprzestając na hipotetycznych ocenach w tym zakresie, przy czym – gdy chodzi o działalność w sferze agroturystyki – nie prowadzili jej do czasu złożenia wniosku.

W opinii Sądu Rejonowego, nie zachodziła potrzeba przeprowadzania dalszych dowodów, ponieważ zebrany dotychczas materiał dowodowy Sąd uznał za wystarczający dla rozstrzygnięcia sprawy.

Zdaniem Sądu Rejonowego, nie istniała konieczność przeprowadzania dowodów wskazanych przez wnioskodawców w ich piśmie procesowym z datą 5 maja 2011 r. (k.325 -327 akt), ponieważ okoliczności, na które dowody powyższe miałyby być przeprowadzone, nie są między stronami sporne (z uwagi na to, że uczestnik nie wypowiedział się co do twierdzeń wnioskodawców zawartych w wyżej wskazanym piśmie procesowym, Sąd – mając na uwadze treść art.230 k.p.c. – okoliczności te uznał za przyznane). W ocenie Sądu Rejonowego, nie zachodziła też potrzeba przeprowadzania ponownie dowodu z opinii biegłego (z opinii innego biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości), ponieważ wątpliwości i zarzuty stron do opinii biegłego J. Ś. zostały przez tegoż biegłego wyjaśnione, biegły stawiał się na rozprawie w dniu 20 marca 2014 r., a zatem strony miały też możliwość zadawania pytań biegłemu w celu wyjaśnienia swych wątpliwości dotyczących jego opinii pisemnej. Sąd Rejonowy zgodził się w pełni ze stanowiskiem wyrażonym w toku postępowania przez biegłego J. Ś., którego opinia została wydana w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, ze znajomością przedmiotu sprawy i przedmiotu opinii, w tym - w powyższym zakresie - orzecznictwa Sądu Najwyższego, z uwzględnieniem również długoletniego doświadczenia zawodowego biegłego, co znalazło odzwierciedlenie w treści jego opinii.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 520 § 1 k.p.c. każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników (§ 2 cytowanego przepisu). Stosownie zaś do art. 520 § 3 k.p.c. - jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie.

Zarówno wnioskodawcy H. N., E. N. oraz S. N., jak i uczestnik postępowania złożyli wnioski o zasądzenie kosztów postępowania.

W ocenie Sądu Rejonowego, w świetle całokształtu okoliczności sprawy i art. 520 k.p.c. należy przyjąć, iż zastosowanie znajduje ogólna reguła wyrażona w art. 520§1 k.p.c., zgodnie z którą każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

W postępowaniu nieprocesowym nie ma „pojedyńku” dwóch przeciwstawnych sobie stron, dlatego też nie można mówić o przegrywającym, który powinien zwrócić koszty postępowania wygrywającemu (por. art. 98 § 1). Przeciwnie, z treści całego art. 520 wynika, że ustawodawca zakłada, że w zasadzie uczestnicy postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a orzeczenie sądu udziela ochrony prawnej każdemu uczestnikowi. Dlatego ten, kto poniósł koszty sądowe lub koszty zastępstwa procesowego, nie uzyska zwrotu wydanych kwot od innego uczestnika, ale i nie jest obowiązany do zwracania kosztów poniesionych przez innego uczestnika.

Mając na względzie powyższe, Sąd Rejonowy oddalił wnioski stron o zasądzenie kosztów postępowania, bowiem każda ze stron wniosła o przeprowadzenie czynności połączonych z wydatkami, a w szczególności dowodu z opinii biegłego oraz z opinii uzupełniającej biegłego, każda ze stron była też reprezentowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym. Nie sposób przy tym przyjąć, że któraś ze stron postępowania postępowała niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie.

Wnioskodawcy zaskarżając powyższe postanowienie w całości apelacją zarzucili niezgodność ustaleń faktycznych Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności poprzez brak ustalenia faktu i wysokości strat wnioskodawców spowodowanych ograniczeniami w eksploatacji gruntu zawierającego złoża łupka łyszczykowego; naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów; art. 217 § 2 k.p.c., w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy; art. 328 § 2 poprzez nieuzasadnienie swojego rozstrzygnięcia; art. 305² k.c. poprzez jego niezastosowanie; art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie i wnieśli o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 marca 2014 i dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego na okoliczności na które zostały dopuszczone dowody z opinii A. Z. i J. Ś. oraz o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku wnioskodawców w całości i zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania pierwszo-instancyjnego, zgodnie z żądaniem zgłoszonym we wniosku, a nadto o zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z powodu nie rozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy, a także zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania pierwszo-instancyjnego, zgodnie z żądaniem zgłoszonym we wniosku wnioskodawców, oraz zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy przyjmując ustalenia Sądu Rejonowego za własne, zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Przede wszystkim Sąd Okręgowy podziela ocenę prawną ustalonego stanu faktycznego oraz wyciągnięte z tej oceny wnioski, co zwalnia z potrzeby ponownego przytaczania powołanych w uzasadnieniu Sądu Rejonowego trafnych argumentów.

Ocena prawidłowości zastosowanych przepisów prawa materialnego może być dokonana jedynie po uprzednim ustaleniu, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę rozstrzygnięcia, zostały dokonane zgodnie z przepisami prawa procesowego.

Podniesione w apelacji zarzuty dotyczą dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny dowodów i poczynionych na ich podstawie ustaleń faktycznych.

Wykazanie jednak przez stronę, że sąd naruszył przepis art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że przyjęta za podstawę rozstrzygnięcia ocena dowodów przekracza granice przysługującej sądowi w tym zakresie swobody. Zatem skarżący wnioskodawcy powinni, posługując się wyłącznie argumentami prawnymi, wykazać, że sąd rażąco naruszył ustanowione w tym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy.

Skarżący w apelacji podnosząc, że Sąd Rejonowy w sposób nieuzasadniony nadał znaczenie istotności okoliczności położenia działek (...) w peryferyjnej części wsi J., a nadto podnosząc, że Sąd Rejonowy ustalając wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności przesyłu nie uwzględnił 10-letniego okresu za korzystanie z tej służebności, w istocie dokonują odmiennej interpretacji dowodów zebranych w sprawie i prezentują stan faktyczny przyjęty przez nich na podstawie własnej oceny dowodów.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie naruszył art. 233 § 1 k.p.c., bowiem ocena zgromadzonego materiału dowodowego i dokonane na tej podstawie ustalenia faktyczne, a w szczególności ustalenie, że elementy linii energetycznej wysokiego napięcia 110 kV, (...) znajdują się na skraju działki nr (...) i działki nr (...) i biegną środkiem działki (...), a nadto ustalenie, że powyższe działki położone są w otoczeniu terenów niezabudowanych – użytków zielonych, lasów zostały dokonane w sposób uprawniony i brak jest podstaw do zaaprobowania poglądu apelującego co do ich nieprawidłowości, bowiem Sąd Rejonowy przeprowadził odpowiednie co do zakresu postępowanie dowodowe, w szczególności dopuszczając na wniosek wnioskodawców dowód z opinii kolejnego biegłego J. Ś.. Uwzględniając fakt, że według (...) Gminy L. działka nr (...) znajduje się na obszarze oznaczonym jako tereny usług i funkcji produkcyjnych bez nowego mieszkalnictwa, działka nr (...) na obszarze oznaczonym jako tereny upraw rolnych, a działka nr (...) na obszarze oznaczonym jako tereny powierzchniowej eksploatacji kopalni oraz częściowo w obszarze upraw polowych (vide: opinia biegłego J. Ś. – k. 521), co oznacza, że na przedmiotowych działkach nie przewiduje się możliwości budowlanych, to wyprowadzone przez Sąd Rejonowy wnioski dotyczące należnego wnioskodawcom wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu nie budzą zastrzeżeń. Wbrew zarzutom apelacji Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 13 kwietnia 2011 roku, sygn. akt V CSK 340/10 nie wskazał, że zasądzone za ustanowienie służebności przesyłu wynagrodzenie stanowić powinno dziesięciokrotność wartości prawa służebności przesyłu ustanawianej bezterminowo. W wyżej wskazanych okolicznościach niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy trafnie ustalił wysokość wynagrodzenia za służebność przesyłu mając na uwadze uciążliwość dla wnioskodawców jako właścicieli i współwłaścicieli związaną z obsługą urządzeń przesyłowych oraz fakt obniżenia wartości rynkowej nieruchomości w związku z pogorszeniem ich stanu techniczno-użytkowego, skoro wnioskodawca S. N. nabył w drodze darowizny własność działki nr (...) w dniu 1 lipca 2005 roku z posadowioną linią (...), a wnioskodawcy H. i E. N. na podstawie umowy sprzedaży z dnia 1 lipca 1977 roku nabyli na prawach majątkowej wspólności ustawowej małżeńskiej własność działki nr (...) z posadowioną linią (...) z trzema słupami żelbetowymi, w tym dwa słupy jednożerdziowe i jeden słup dwużerdziowy ze stacją transformatorową typu słupowego i własność działki nr (...) z posadowioną linią (...) z jednym słupem dwużerdziowym, żelbetowym.

Sąd Okręgowy zauważa, że Sąd Rejonowy obliczając obniżenie wartości rynkowej nieruchomości w związku z pogorszeniem ich stanu techniczno-użytkowego uwzględnił fakt posadowienia na działkach nr (...) również linii wysokiego napięcia 110 Kv (...) oddanej do użytku w 1980 roku. Wnioskodawcy H. i E. N. w zarzutach do opinii biegłego, zawierającej te wyliczenia, zgłoszonych przed Sądem I instancji nie podnieśli, że powyższe urządzenia nie istniały na zakupionych przez nich w 1977 roku działkach (vide: k. 559-567), ani też nie odnieśli się do twierdzenia uczestnika zawartego w piśmie procesowym z dnia 12 sierpnia 2013 roku, że wnioskodawcy stali się posiadaczami działek w takim stanie, jaki istnieje obecnie i od daty nabycia stan faktyczny nie uległ zmianie (vide: k. 587). Także w zarzutach apelacji ograniczyli się do konstatacji, że niezrozumiałe i nieuzasadnione jest przyjęcie przez Sąd I instancji metody ustalenia wysokości wynagrodzenia należnego wnioskodawcom z powodu ustalenia służebności przesyłu, która zakłada obniżenie (pomniejszenie) wartości służebności przesyłu o kwoty odpowiadające obniżeniu wartości rynkowej nieruchomości w związku z pogorszeniem ich stanu techniczno-użytkowego.

Zatem Sąd Rejonowy, mimo iż nie wskazał na treść art. 230 k.p.c., trafnie uznał ten fakt za przyznany.

Sąd Okręgowy mając na uwadze fakt, że według (...)Gminy L.działka nr (...) znajduje się na obszarze, który nie jest przeznaczony do nowego mieszkalnictwa, a działka nr (...) na obszarze oznaczonym jako tereny upraw rolnych, uznał, że przyjęta za podstawę ustalenia wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, ocena powyższych okoliczności nie przekracza granic przysługującej Sądowi Rejonowemu w tym zakresie swobody. Zauważyć bowiem należy, że wnioskodawcy H. i E. N. kupując działkę nr (...) z posadowionym domem i działkę (...), w cenie zakupu, jako osoby dobrze zorientowane, uwzględnili fakt obniżanie wartości rynkowej tych działek z tytułu istniejących służebności przesyłu na tych działkach.

Nie jest istotny zarzut apelacji braku wskazania przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu przyczyn dla których pominął on ustalenia dokonane przez biegłego A. Z. w sytuacji, gdy wnioskodawcy zakwestionowali opinię tego biegłego domagając się dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego i Sąd Rejonowy wniosek wnioskodawców uwzględnił.

Powołany przez Sąd Rejonowy biegły J. Ś. dysponuje wiadomościami specjalnymi niezbędnymi dla stwierdzenia wskazanych wyżej okoliczności mających istotny wpływ dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sporządzona przez tego biegłego opinia jest logiczna, zgodna z doświadczeniem życiowym i wskazaniem wiedzy. Opinia ta jest pełna i jasna. Zatem Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku wnioskodawców o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego na okoliczności prawidłowo ustalone już przez biegłego J. Ś., bowiem wniosek ten w powyższej sytuacji jest niezasadny i zmierza do przedłużenia postępowania dowodowego.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że Sąd Rejonowy nie naruszył rażąco ustanowionych w art. 233 § 1 k.p.c. zasad oceny wiarygodności i mocy dowodów.

Nie jest trafny zarzut apelacji naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 305⁽²⁾ § 2 k.c., z tej przyczyny, że ustalone wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości nr (...)nie uwzględnia pogorszenia stanu użytkowego tej nieruchomości z powodu trwałych ograniczeń w korzystaniu z niej, w szczególności w zakresie eksploatacji znajdującego się tam złoża surowca mineralnego jakim jest łupek łyszczykowaty, bowiem zajęty pod urządzenia przesyłowe pas gruntu, za który Sąd Rejonowy ustalił wynagrodzenie, nie przebiega przez eksploatowane złożo surowca mineralnego (**vide: zeznania E. N.**).

Podkreślić należy, że Sąd Rejonowy dopuszczając dowód z opinii biegłego J. Ś. ustalił zakres ograniczeń własności z tytułu usytuowania urządzeń przesyłowych na działce nr (...), poprzez ustalenie szerokości pasa służebności przesyłu.

Wnioskodawcy nie udowodnili zgodnie z art. 6 k.c. poniesionej szkody z tytułu ograniczenia w korzystaniu z tej nieruchomości, w szczególności z tytułu ograniczeń w eksploatacji złoża surowca mineralnego, wskutek posadowienia na niej urządzeń przesyłowych. Niewątpliwie nie jest dowodem na powyższą okoliczność „Opinia szacunkowa określająca wartość rynkową złoża surowca mineralnego łupek łyszczykowaty położony w J. gm. L.” opracowana przez biegłego M. N., bowiem jest to tylko dowód na okoliczność wartości rynkowej tego złoża. Nie jest również dowodem na powyższą okoliczność zawnioskowany przez wnioskodawców w piśmie procesowym z dnia 9 sierpnia 2013 roku (vide: k. 560) dowód z opinii uzupełniającej biegłego J. Ś. na okoliczność ustalenia uszczerbku związanego z trwałym obciążeniem tej nieruchomości służebnością przesyłu, poprzez uwzględnienie właściwego współczynnika (...), przewidywanego czasu trwania służebności oraz trwałości utrudnień i istotnych ograniczeń w eksploatacji nieruchomości. Dowodami na okoliczność poniesionej przez wnioskodawców szkody z tytułu ograniczeń w eksploatacji złoża surowca mineralnego, wskutek posadowienia na nieruchomości (...) urządzeń przesyłowych są przede wszystkim między innymi księgi rachunkowe zawierające dowody na okoliczność poniesionych dodatkowych kosztów eksploatacji złoża i utraconego zysku, harmonogram eksploatacji złoża i zastosowana technologia wydobywania, potencjał wnioskodawców do wdrożenia efektywniejszej technologii wydobywania. Powyższych dowodów wnioskodawcy jednak nie zawnioskowali, zatem ewentualny doznany przez wnioskodawców uszczerbek majątkowy z tytułu ograniczeń w eksploatacji złoża surowca mineralnego, wskutek posadowienia na tej nieruchomości urządzeń przesyłowych nie mógł być wzięty pod uwagę przy ustalaniu „odpowiedniego” wynagrodzenia.

Podkreślić należy, że wynagrodzenie należy się właścicielowi nieruchomości za samo ustanowienie służebności, ma zrekompensować ograniczenie w korzystaniu z niej na ustanowionym pasie służebności przesyłu i jest niezależne od poniesienia szkody. Jeżeli właściciel poniósł szkodę, powinien to udowodnić i dopiero wówczas doznany uszczerbek jest wzięty pod uwagę przy ustalaniu „odpowiedniego” wynagrodzenia (porównaj uzasadnienie do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2012 roku, sygn. akt IV CSK 56/12).

Sąd Rejonowy w sytuacji, gdy wnioskodawcy weszli w posiadanie przedmiotowych działek z już istniejącą służebnością przesyłu, nie naruszył art. 5 k.c. , a w szczególności zasady zaufania do instytucji państwowych, zaufania do Państwa prawa, a także do zasady pewności i bezpieczeństwa obrotu cywilnego i gospodarczego, bowiem jak wyżej podkreślono wnioskodawcy dokonując zakupu w 1977 roku przedmiotowych działek znali ich stan i przeznaczenie i na to się dobrowolnie godzili.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku wnioskodawców o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, bowiem biegły J. Ś. w sposób prawidłowy, pełny i wyczerpujący ustalił wszystkie okoliczności istotne dla ustalenia wartości służebności przesyłu i wynagrodzenia za służebność przesyłu, a Sąd Rejonowy zasadnie te ustalenia zaakceptował i przyjął za podstawę wyliczenia należnego wynagrodzenia za służebność przesyłu. Zdaniem Sądu Okręgowego powyższy wniosek wnioskodawców jest niezasadny i zmierza do przedłużenia postępowania sądowego. Z tej przyczyny Sąd Rejonowy nie uwzględniając wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego nie naruszył art. 217 § 2 k.p.c. i art.227 k.p.c.

Wnioskodawcy w apelacji nie wskazali jakie przepisy i dlaczego naruszył Sąd Rejonowy wydając postanowienie oddalające wnioski stron o zasądzenie kosztów postępowania. Z tej przyczyny Sąd Okręgowy nie odniósł się do powyższego zarzutu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawców jako bezzasadną.